

***Вплив повені внаслідок руйнування
греблі Каховської ГЕС на природні
комплекси національного природного
парку «Білобережжя Святослава» -
прогнози та деякі фактичні наслідки***

Про фактори та масштаби впливу військових дій на гніздуєчих птахів Кінбурнської коси ми можемо судити лише на основі епізодичних повідомлень місцевих жителів та даних космічної зйомки.

Від початку війни Кінбурнська коса знаходиться під окупацією, замінована та майже недоступна для натурних досліджень

Оселища на території НПП дуже різноманітні, та розташовані у вигляді мережива водно-болотних угідь, піщаних степів, лучних комплексів та штучних лісових насаджень.

Це створює умови для розвитку багатого біорізноманіття, але значно ускладнює детальний моніторинг впливу війни.

Sentinel 2 2022.06.08 08:57 UTC (SWIR)

Орієнтовна зона підтоплення 2 530 га (включно з природними водоймами та плавнями в межах зони)

Кінбурнський півострів, Миколаївська область (НПП Білобережжя Святослава, БЗ Чорноморський (Волижин ліс), РЛП Кінбурнська коса

Масштаб 1:100 000

На ділянках затоплення, рослинний комплекс включає такі угрупування що мають різноманітний охоронний статус Берези дніпровської, сона лучного, волошки короткоголової, трьох видів плодоріжок та інш.

Береза дніпровська

Сон лучний

Плодоріжка
розмальована

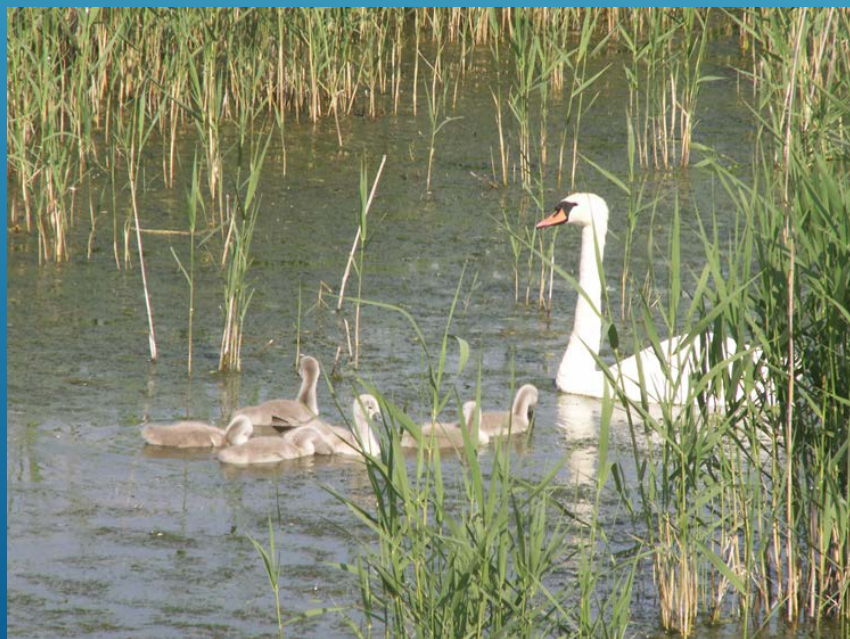

Волошка короткоголова

**НДВ парку створено тимчасову
ПП (пробну площадку) на
території села Василівка, зразу
ж після початку відходу
повенеких вод, для
спостереження за станом
рослинного комплексу на
ділянках затоплення**

Оскільки підтоплення відбулося у розпал гніздового періоду, ми попередньо визначили види птахів, які постраждали від різкого підйому води, внаслідок знищення гнізд та загибелі пташенят. З водно-болотних видів це: лебідь-шипун, крижень, чернь червонодзьоба, попелюх, бугай, бугайчик, чепура велика, чапля сіра, чапля руда, пірникоза велика, лунь очеретяний, пастушок водяний, курочка водяна, лиска (довгоніг, коловодник звичайний, очеретянка велика та інші. Серед лучно-степових та деревно-чагарникових видів постраждали: посмітюха, жайворонок степовий, жайворонок польовий, щеврик польовий, кропив'янка сіра, сорокопуд терновий, просянка, вівсянка звичайна та інші.

Лебідь-шипун

Посмітюха

Гніздо просянки

Гніздо очеретянки великої

© Emile Barbelette / Biosphoto

Гніздо бугайчика

Пташенята чоботаря

Гніздо довгонога

Лиска біля гнізда

Пташеня річкового крячка

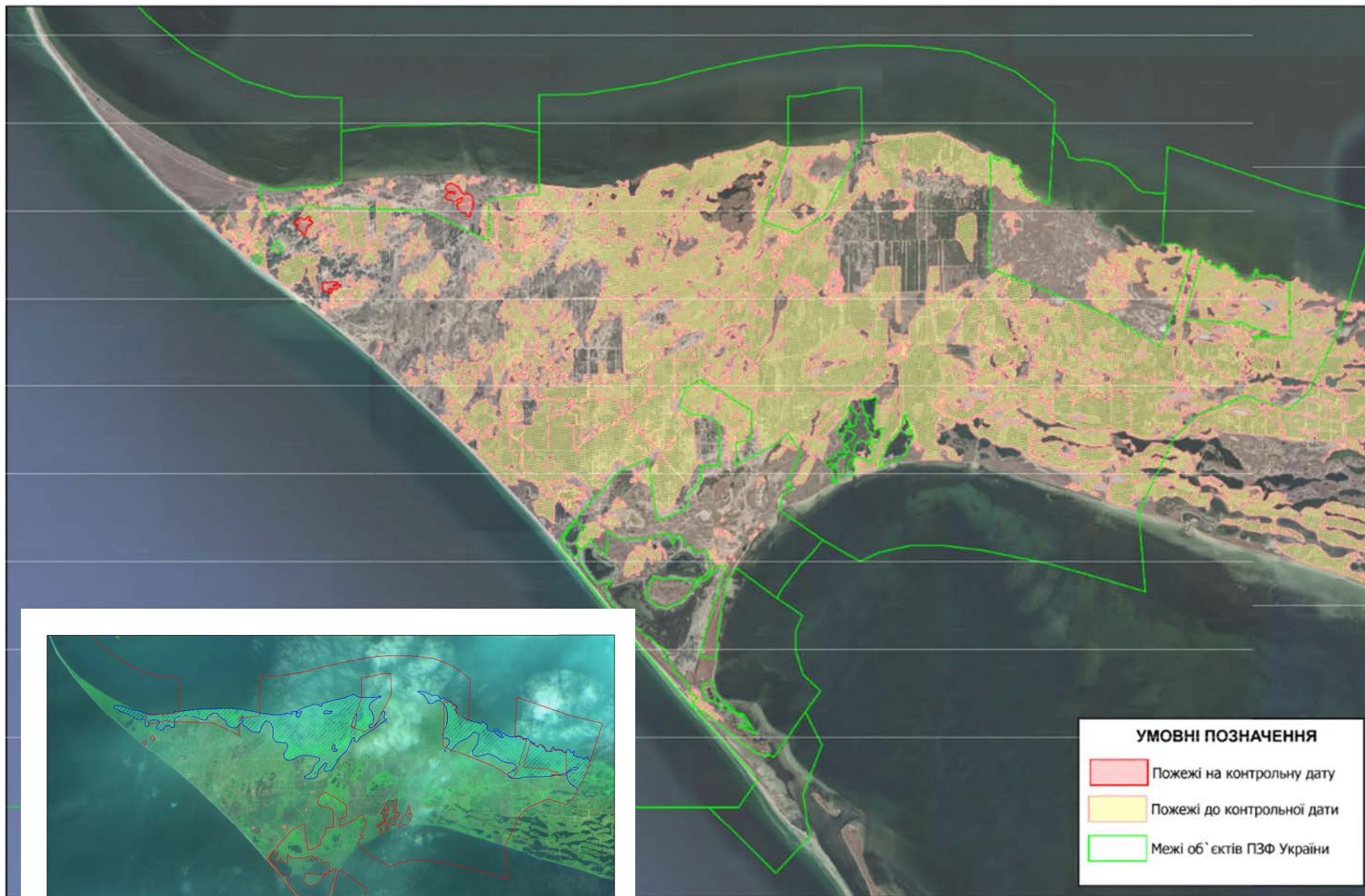

Василівські та Бієнкові плавні - їх внутрішні озера є природним нерестовищем риб сімейства коропових, потрапляння у водойму забрудненої води стало критичним фактором для ікри та молоді риб, так як і потрапляння її у водяні пастки понижень.

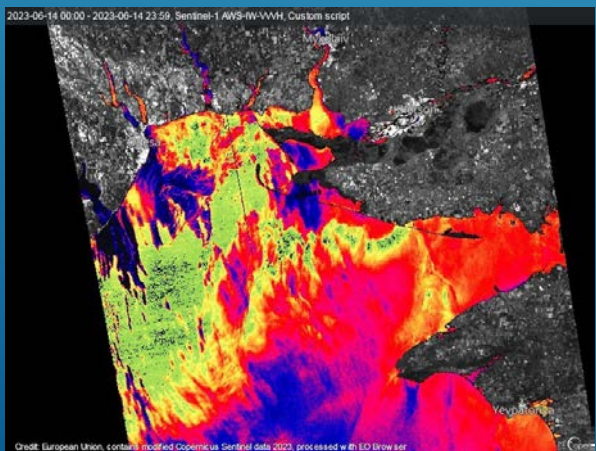
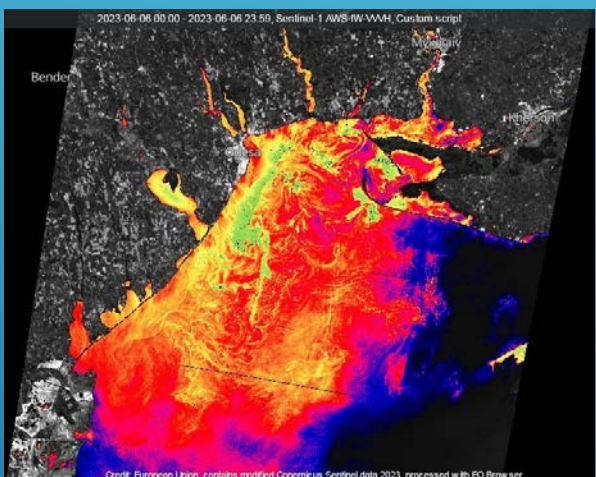
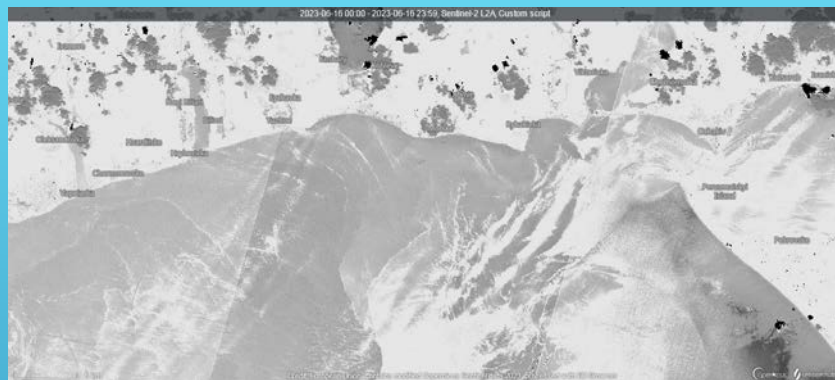
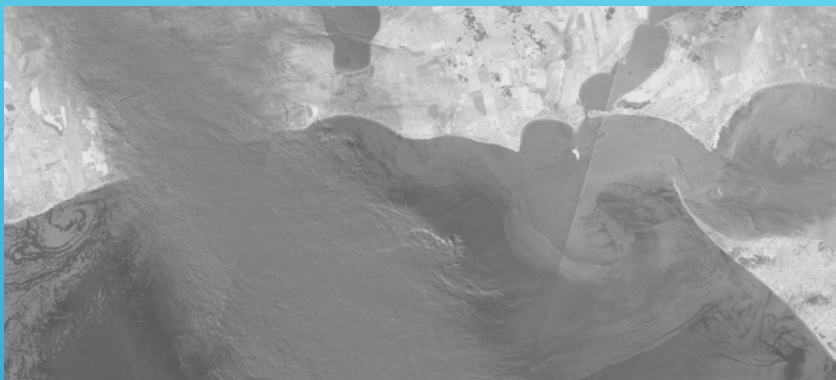

Види що мають жорстку територіальну прив'язку і осілий спосіб життя а це насамперед ємуранчик Фальц-Фейна та сліпак пісчаний з високою ймовірністю загинуть в зонах затоплення

Sentinel 2 2022.06.08 08:57 UTC (SWIR)
 Орієнтовна зона підтоплення 2 530 га (включно з природними водоймами та плавнями в межах зони)
 Кінбуриский півострів, Миколаївська область (НПП Білобережжя Святослава, БЗ Чорноморський (Волицький ліс), РПП Кінбуриська коса
 Масштаб 1:100 000

Результатом руйнування греблі Каховської ГЕС стало масштабне комплексне забруднення акваторії північно-західної частини Чорного моря.

Серед основних чинників у першу чергу виступали паливно-мастильні речовини, органогенне забруднення та подальша евтрифікація.

Динамічність гідросфери призвела до значного поширення забруднювачів, тому ми можемо сміло говорити про враження майже всієї акваторії регіону

▶ **Додаткові прогнозовані негативні впливи.**

- ▶ Підвищення рівня призведе до активізації небезпечних геологічних процесів. В межах північного берегу лиману це зумовить абразійні та зсувні явища, від яких постраждають прибережні селища.
- ▶ Затоплення низинних територій вздовж берегу лиману можуть мати дуже негативні наслідки з позиції забруднення поверхні мулистими відкладами
- ▶ Внаслідок розсіювання водного потоку за межах Кінбурнського півострова, буде проявлятися дуже інтенсивне осадконакопичення на підводному схилі Кінбурнської коси. Що можуть негативно вплинути на життєдіяльність бентосних форм молюсків, ракоподібних та ін.
- ▶ В разі тривалого більше 2 місяців знаходження під водою докорінно зміниться рослинні

▶ **Оптимістичні фактори.** Вона також мали об'єктивні чинники;

- ▶ 1. При більш високому рівні Дніпр-Бузького лиману (ДБЛ) буде встановлено (відновлено) природний водообмін з внутрішніми озерами та Розливами Бієнкових та Василівських плавнів. Що забезпечить стабільне проходження нересту, формування локальних рибних запасів та збільшення чисельності поголів'я птахів для 70 видів відмічених в цих зонах на гніздування, кормлінні та під час міграційних переміщень.
- ▶ 2. При зменшення тенденції зростання солоності вод Дніпро-Бузького лиману можливе відновлення рибних запасів, повернення в ареал та підвищення продуктивності таких видів як судак, лящ, тарань та понто-каспійських ендеміків.
- ▶ 4. Часткове розсолоння (промивка) ділянок полоси тимчасового затоплення, часткова зміна їх водозабезпечення збільшить видове різноманіття рослинних комплексів в тому числі за рахунок ренатуралізації таких рідкісних видів як Береза Дніпровська, сон лучний, рослини сімейства зозулинцевих та інш.
- ▶ 5. Локальна зміна мікрокліматичних умов на фоні тенденцій глобального потепління може сформувати ділянки повторного освоєння сліпаком піщаним
- ▶ 6. Збільшення продуктивності ділянок це потужний імпульс формування харчового ланцюга, шлях до збільшення чисельності видів в тому числі таких що знаходяться під охороною.
- ▶ **Найбільш вірогідними є з'єднання двох описаних сценаріїв розвитку**

Дякую за увагу!

